

162

చు గాత్ర పదాలు

రచన:

శ్రీ ఆని సెట్టి సుబ్బారావు గారు

సర్వోదయ ప్రచురణలు

నరసరావుపేట

సర్వహక్కులు :
ప్రకాశకులవి

ప్రథమమూదా
ఆగస్టు 195

కాపీలు 1000

మూల్యం :

నాలుగజ్జాలు

సర్వోదయప్రెస్, నర్సరావుపేట.

మట్టి బొమ్మలు
నీవు నేనూ,
మనసు లున్నవి
నీకు నాకూ,
మానవులమే
నీవు నేనూ
మరిచి పోకోయ్!
మరిచి పోకోయ్!

పైకి లేచి
నీవు నేనూ.
ప్రాణ మిచ్చి
పాటు బడ్డామోయ్!

*

ఈ ప్రపంచపు
కాపురానికి
ఆపదొస్తే
నీవు నేనూ,

కాలచక్రపు
ధూళి కేగి
కళ్లు పూడి
బట్ట మాడి
సామ్మసిలితే
నీవు నేనూ
చెమ్మగిలలే
దమ్మ కన్నెనా!

పెట్టె వుట్టిన
బాబులారా !
బిచ్చమెయ్యండోయ్!

చెరువు గట్టున
చేరి మీదయ
చెప్పుకుంటామోయితండీ!
బిచ్చమెయ్యండోయ్ !

*

పాలు తాగే
బాబులారా !
బిచ్చమెయ్యండోయ్!

పిల్లలకు మీ
పేరు పెట్టే
పిలుచుకుంటామోయితండీ!
బిచ్చమెయ్యండోయ్!

*

బట్ట కట్టిన
బాబులారా !
బిచ్చమెయ్యండోయ్!

పాడు రోజులు
తప్పితే మీ
కడుపునే వుడతానుతండీ!
బిచ్చమెయ్యండోయ్!

అమ్మకోండ్లోయ్,
బాబులూ!

నన్నమ్మకోండ్లోయ్
బాబులారా!

అమ్మకున్నా
సొమ్ముగానని
గమ్మనూరుకున్నారటోయ్!
అమ్మకోండ్లోయ్,
బాబులూ!

నన్నమ్మకోండ్లోయ్
బాబులారా!

గడపగడప
కాచితిరిగే
బిచ్చగాణ్ణని
పిచ్చివాణ్ణని;

తల్లులారా!
తండ్రులారా!
తలుచుకోరా!
తెలుసుకోలేరా!

—అమ్మకోండ్లోయ్...

నాకునేనే
కష్టమేతే
ఊతకరత
మొత్తుకున్నానే!

నాకునేనే
దిష్టికొడితే
ముప్పిబాచ్చేని
మన్నుచేశానే!

—అమ్మకోండ్లోయ్...

పొరుగువారికి
కరువువస్తే
గుండెనీరై
కుంగిపోయానే!

నాకులోకులు
బాకులేస్తే
గుండెరాయై
కోరినిలిచానే!

—అమ్మకోండ్లోయ్...

దిక్కులేనీ

ఒక్కనోటికి

లోకమంతా

లోభులేనా?

వేదకాలం

వెనుకనుంచి

ఇంతేనటోయ్

వేడుకుంటానోయ్!

అమ్మకోండోయ్,

బాబులూ!

నన్నమ్మకోండోయ్

బాబులారా!

అమ్మకున్నా

సొమ్ముగానని

గమ్మనూరుకున్నారటోయ్!

అమ్మకోండోయ్,

బాబులూ!

నన్నమ్మకోండోయ్

బాబులారా!

తలుపు తలుపు
తట్టలేనోయ్,

కరువురోజులు
గడిచిపోవోయ్,

జోలెకడుపుకు
నాలితేదోయ్,

ఉట్టికీ స్వర్గానికెక్కక
వట్టిపోతానోయ్!

పాడలేనోయ్
పాతపాటలు,

వీడిపోదోయ్
పాడుపాణం,

నొసటిరాతకు
నోరుతేదోయ్,

ఉండివుండి బండరాయిగ
మారిపోతానోయ్!

మదురుగోడన నువ్వు

కుదురుకోనుండగా

కబళమడిగానురా

చందమామయ్యా!

కాదుపోమ్మన్నారూ

చందమామయ్యా!

తల్లి దండ్రులగతులు

తరలిపోలేదనీ

కరుణచూపావేమో

చందమామయ్యా!

కదలిపచ్చావయ్య

చందమామయ్యా!

ఇల్లాదిలి మాబోటి

వాళ్ళతో తిరిగేవు

వింత పడతారయ్య

చందమామయ్యా!

విరగబడతారయ్య

చందమామయ్యా!

ఈ తంబురా నాకు
ఇక లేదో యేమోను
తీగ లొక్కొక్కటే
తెగి జారుతున్నవే...!

ఖింగుమను పాటతో
టింగుమని గొంతెత్తి
ప్రతిపూట నాకొరకు
పాట సాగించేది!—

ఈ తంబురా నాకు
ఇక లేదో యేమోను...

తంబురా పగిలినా
బుర్రైన మిగిలినా

బొచ్చయ్యె మెతుకుల్ని
బతిమాలి పెడుతుంది!...

ఈ తంబురా నాకు
ఇక లేదో యేమోను...

ఏటేట తంబురా
ఎదుగువుశ్యాలతో
ఏటేట నాబ్రతుకె
ఎదుగును దరిద్రాన....

ఈ తంబురా నాకు
ఇక లేదో యేమోను
తీగలొక్కొక్కటే
తెగి జారు తున్నవే!

కాయొ పండ్తో ఎరుగ
 కటమటించానయ్య,
 పడరాని పాటన్ని
 పడి పెంచుకున్నాను!
 వచ్చిబొడ్డుకు పాలు
 పోయ్యాలోయ్!
 పిచ్చితండ్రిగోడువినిపోండోయ్!

ఏడుపే గుండెగా
 ఎదిగాడు నాతండ్రి
 వీడకలలోయేమొ
 వాడి సగమైనాడు
 బిడ్డజేదోబెంగ పడ్డాడోయ్!
 అంత్రమైనాకట్టు కోలేనోయ్!

ఉగ్గుపాతే లేవు
 అగ్గి తగిలిందోయ్,
 చూసిచూసి చోద్య
 మేసి పోయేరోయ్!

పోరువిన్నా పుణ్య
ముంటుందోయ్!

బ్రతుకు తెరువే బాగు
పడుతుందోయ్!

ఆకలని పసికూన
జాలి చూపేశాడు,
పిడికిట్లోపాణాలు
పెట్టుకోనున్నాడు!

కన్న బిడ్డకు కడుపుగొట్టేరోయ్!
కన్న కడుపునచిచ్చుపెట్టేరోయ్!

23-6-64

ఏడుపెందుకు
వెరితండీ!
ఎవ్వరన్నారూ!
ఎగతా
లెవరు చేశారూ!

గుడిలోని దీపాలు
కొండెక్కినాయిరా —
చేసుకున్నా పాపమంతా
చెరిగి పోసిందా!...

ఎందుకో, నా
వెరితండీ
గుక్కపెడతావూ!
ఉక్కిరి
బిక్కిరాతావూ!

గుడిలోని గబ్బిలము
గూడువదిలిందిరా —
పక్కఎరగవు, లేకలేకా
ఒక్కబిడ్డవురా!...

ఏడుపెందుకు
చక్కనయ్యా

ఉయ్యలేశారా!
ఒడిలో
ఊపుతాలేరా!

గుడిచుక్కలకు మబ్బు
దడిగట్టినాదిరా —
నోచుకున్నా నోములన్నీ
నోరు గొట్టినవా!...

ఎవ్వరైనా
నన్నుతిడితే
మాటవిన్నావా!
మనసున
నాటుకున్నావా!

ఏడుపెడితే ఎదిగిరావూ
పాడుబడతానూ!...

ఏడుపెందుకు
వెరితండీ!
ఎవ్వరన్నారూ!
ఎగతా
లెవరు చేశారూ!

గుండె తడబడినదీ
గొంతు తడుపమ్మా!

తులసికోటకు నీరు
తోడినంతమ్మా,
కాలిపోయే యిల్లు
చల్లార్చినంత!...

వనికిరానీ చిరుగు
పడవేయి తల్లీ!

స్వామివారికి వలువ
చదివించినంత,
శిథిలాన ప్రాకార
మెత్తినంతమ్మా....!

బిడ్డకొక పిడికిలీ
విడువమ్మ తల్లీ!

నట్టింట దీపమే
నిలిపినంతమ్మా,
పడినడిచి వచ్చాము
ప్రాణి నిలుపమ్మా...!

అంగిట్లా ప్రాణాలు
అణిగిపోతున్నాయి,
గుండె తడబడినదీ
గొంతు తడుపమ్మా!

మంచుపొగగా చలికి
మారిపోతున్నాము,
వనికిరానీ చిరుగు
పడవేయితల్లీ!

పేలికై చేతిలో
వాలిపోతున్నాడు,
బిడ్డకొక పిడికిలీ
విడువమ్మతల్లీ!

గగ్భగుడిలో పెద్దలందరు
 వెళ్ళిపోమ్మని రద్దిచేస్తే,
 ప్రార్థనలలో మునిగిపోతే,
 గోపురపు చాటెవ్వరెరుగని
 చోటకూచుని

ప్రొద్దుగూకులు
 మనసులోపల

పాడుకున్నానోయ్!
 భ్రమలుగొలిపి
 బ్రతుకుతీసేనోయ్!

రెక్కవిరిగిన
 పిట్టనెనానోయ్!
 నిన్నే
 మొక్కుకున్నానోయ్!

మంటపంలో పెద్దలాదరు
 నీకు కళ్యాణాలుచేస్తే
 చెప్పుకుంటే చెవులుకట్టే
 చేరి విన్నానోయ్!

నీకు వూరేగింపుచేస్తే
 మూలమూలల నిలిచినిలిచి
 మారుపేరున
 పిలుచుకుంటే
 మారుపలికావా!

దిక్కుమాలిన
 దైవమైనావా!
 నిన్నిక
 మొక్కుమన్నావా!

ఎట కేగను తల్లీ!
నా నీడే నాకులేని
నిప్పుల నడి యొడలోన
ఎట కేగను తల్లీ!

ఎవరితలుపుతట్టగలను
ఎవరినిలేపను, ప్రాణం
మిటమిటమండే యొడకు
మింటి కెగసి పోతున్నది
ఎట కేగను తల్లీ!

వేడుకచూసే పిల్లలె
ఆకులలై వడలినారు
కత్తెరలోపెట్టి నన్ను
వొత్తినట్లు చూస్తున్నా
రెట కేగను తల్లీ!

వడగాలేచెవికెక్కును
వాపోవు, నిస్సీ యనును
పాడియావు పొదుగునుండి

వడదీక ఒకబొట్టయినా
ఎట కేగను తల్లీ!

అన్నలు తమ్ముల నిద్రలో
అరుపు అరుస్తున్నానని
పైన సూర్యుడే నిలిచి
భగ్గుమంటు చూస్తున్నా
డెట కేగను తల్లీ!

ఇళ్ళన్నీ ఎండ వేళ
కళ్ళమూ సెనమ్మా!
కన్న తల్లివనుకుంటా
మన్నోమాకొ వెయ్యమ్మా!
ఎట కేగనుతల్లీ!

పీడకబురుమలై వాడ
వాడలుతిరిగొచ్చి, కడకు
తల్లీ! నీగడపెక్కా
తిన్న చేయి విదలించవో?
ఎట కేగను తల్లీ!

గుణమే లేదని
గుడ్డివాడినని
కోపంతో నెట్టేశారయ్యా!

మీరై త్తిన ఈపందిరిలో
అడుగిడినందుకు
నెట్టేశారయ్యా!

కాంతిదిగని మీ
పందిరిలోకీ
రావాలని లేనేలేదయ్యా!

ఈమనసిప్పుడు
ఈబ్రతుకంతా
మీరుపెట్టిరా
బిచ్చమెనయ్యా!

గుణమేలేనీ
గుడ్డివాడినని
పెదవివిరిచికోపించేరయ్యా!

మన అమ్మే నను
పోలిక పట్టక
కడుపు ఏడుపై
కలతపడుననీ,

చేతులార పెంచిన
మీపై ఆ
నిందపడుననీ,
మనసొప్పుకనే

ఈపందిరిమూలే
నిలిచానూ!
రావాలని
లేనేలేదయ్యా!

గుణమేలేదని
గుడ్డివాడినని
కోపంతో నెట్టేశారయ్యా!

తొలికోడి కూతతో మేలుకొని...

ఆకులతో పిల్లల్ని కాపాడమని చెప్పి
'గలగల'నిపించి రెక్కలపై నెగిరిపోవు
పక్షులతో లేచి కొమ్మలనీడ కప్పుకొనమని
చెప్పుకుంటాను!
బండను విడిచిపోతాను!

పట్టణానికిచేరు బాటసారులు బండపై
కూడి, పూర్వరాజ్యాల కథ చెప్పుకొని
కదలి పోతారు!

బాటనే పోతున్న బడిపిల్లలందరూ
బండపై ఇసుక కుప్పలుపోసి ఆడుకొని
పరుగెత్తుతారు!

పాలమ్మి నెత్తిపై బరువుదించుకునేది,
కట్టెలమ్మేవారు గాలిపీల్చుకుకాస్త
దారి బడతారు!

కుండపోతగ వానకురిసి తడిముద్దనై
నడిచి నడిచీ వచ్చి, పక్షులే గూళ్ళేక్క,
'గలగల'ని చెట్ల ఆకులె చుక్కలనురాలచ్చ

బండపై ఆయాస మార్చుకుంటాను!
దాని పాటెరిగి ఓదార్చుకుంటాను!

లోకపు కాకులు కూసే వేళకు
చీకటి బోనే తెరిచే వేళకు
వూరిలోకి వస్తుంటానమ్మా!

మిసమిసలాడే బిడ్డను వీపున
కర్మనుకోసీ కట్టి మోసినా
కసియేమో మరి కాలదన్నునూ!

అందలమెక్కే అమ్మలకూ, నా
పిల్లలవంటి పిల్లలే లేరా
మెత్తని చెయ్యేలే దేతల్లికి!

కృంగి కృశించే కూలే నాకే
కొండలు మింగే కోరిక లిచ్చే
పసిబిడ్డే కడుపుూడి పడ్డదే!

ఊరువూరె బాపురుమని తిరిగీ
గడపగడప తలకొట్టుకున్ననూ,
పచ్చిపసుపె అంటదు నా తండ్రి!

మదపుటేనుగై మాపటిచీకటి
తరిమి తరిమి కొడుతుందయ్యా!

తిరిగి తిరిగి నా కళ్ళు తిరిగి నా
మాద్దులయ్య నే మోచుకొందునూ!

కళ్లు మిణుకు ఆకాశం చూసి

పాము పడగ అని భయపడతాడో

పోరుపెట్టి గిలగిల మంటాడు !

వుడిసెడు నీళ్లే పొయ్యని రొమ్మున

పాల సముద్రం పొంగి వచ్చునూ !

కృంగి కృశించే కూలే నాకే

కొండలు మింగే కోరిక లిచ్చే

పసి బిడ్డే కడువూడి వడ్డదే !

కొండలో నూర్చుడే దిగితే

కోటి చుక్కలు కాపు గాచే

దెందుకో !

ఎందుకో !

బండి చక్రపు కుండ విరిగి

అను లూడక అతికి వుండే

దెందుకో !

ఎందుకో !

కాటిలో ఏ ప్రాణి పడినా

కలకాలమూ

నేను పాడే

దందుకే !

అందుకే !

ద ర్పణం

పెట్టి పుట్టిన బాబులు — సిరి సంపదలతో తుల
తూగే అదృష్టవంతులు. పూర్వ జన్మలో దాన ధర్మాలు
చేసుకొని ఈ జన్మలో ధనికు లైనా రనిన్నీ; అవి చేయక
తాను దరిద్రుడ నైనా ననిన్నీ బిచ్చగాని భావం. ఈ వ్యత్యా
సానికి వాస్తవిక హేతువులను గమనించడు. కర్మ ఫలం
అనుకుంటాడు. ఆ కర్మ అనేది ఉంటే అది కానరాని మోస
గతై!

చెరువు గట్టున వారి దయను చెప్పుకోవడం బిచ్చగాని
దైన్యాన్ని అమాయకతను సూచిస్తుంది. పిల్లలకు ఆ కలవారి
పేళ్లు పెట్టి పిలుచుకుంటాడట! ఆ పేళ్ళలో ఏమో పెన్నిధి
ఉన్నదని బిచ్చగాని భ్రమ. కలవారి పేళ్ళకు గూడా అంత
విలువ ఉంటుంది కాబోలు!

పాడు రోజులు తప్పితే మీ కడుపున్నే పుడతా
మంటాడు - దీన్నే Prophetic Irony అంటారు - ఆపాడు
రోజులుతప్పడం ఎప్పుడు, ఏలాగు అనేసమస్య ఉండ నేడన్నది!

ప్రతీది లాభాలకు అమ్ముకొని సొమ్ము చేసుకోడం ఆ బాబుల వృత్తి! 'నన్ను కూడా అమ్ముకొని సొమ్ము చేసుకోండి' అంటాడు బిచ్చగాడు - ఈ ఉక్తిలో అధిక్షేపణ అవహేళన దాగి ఉన్నవి. కాని తాను సంఘంలో 'చెల్లని కాని' కాదూ! అందుకే 'గమ్ము నూరకున్నా' రంటాడు. సొమ్ము అయ్యే పక్షంలో బిచ్చగాడిని మార్కెట్టు చేసే పెట్టుబడిదారు సిద్ధమవుతాడన్న మాట!

ఒక మితిమీరిన నిర్వేదంలో బిచ్చగాడు అనే మాట లివి. 'నొసటిరాతకు నోరు తేయోయ్'; అనుభవించవలసిందే కాని మాటలతో చెప్ప నలవి అయ్యేది కాదని భావం. ఉక్తి ప్రాథమ్యమిది!

ఇది బిచ్చగజైపాట - బిచ్చగజైలోకూడా 'కవితాత్మ' ఉంటుంది. అందుకే ఇందులో 'చందమామ' ప్రసక్తి. అందరూ తరిమివేసినతనను, వెన్నంటి తిరిగే 'చందమామ'ను చూచి లోకం వింత పడుతుందట; విరగ బడుతుందట! 'ఇల్లాదిలి మాబోటి వాళ్ళతో తిరిగేవు' అంటూ వారిస్తుంది చందమామను. చందమామలో అంతదయను ప్రేమను చదవ జాలిన బిచ్చగజై గుండెలో ఎంత 'రసం' ఉంటుందో!

బిచ్చగాడికి తంబురా తోడు. తంబురాపై మీటుతూ తన 'పాటు'ను, కొంచెం మరుస్తాడు కాబోలు. కాని మీటి మీటి తీగలు తెగి జారడమే కనిపిస్తున్నది. తీగలు తెగినా పాట ఆగిపోయినా ఆబొచ్చే చాలునంటాడు, సట్టెడుకూడు సంపాదించు కోడానికి.

ఆ తంబురా మీటుతూ తాను పాడే తత్త్వాలకు తంబురా పుణ్యం ఎదుగుతున్నదట. అంతేకాదు - తన బ్రతుకులో దరిద్రంకూడా ఎదుగుతూన్నదట - ఆ తత్త్వాలు విని కూడా లోకమూ, దేవుడూ కళ్ళు తెరవ నప్పుడు దరిద్రం ఎదగక ఏమవుతుంది ?

ఇది బిచ్చగతై పాట - తాను గర్భిణిగా ఉన్నప్పుడు, 'కాయొ పండో ఎరుగ కటమటిం' చిందట. అంటే తన దరిద్రపు బ్రతుకులో తొమ్మిది నెలలు మోసి తిన్నగా కంటానా అని ఆ బిచ్చగతై ఆవేదన! బిడ్డ కండ్లముందుకు వచ్చిన తరువాత 'పడరానిపాటల్లన్ని పడి పెంచు' కున్నదట. ఆబిచ్చగతైలోని 'తల్లితనం' ఎంతగాఢమైందనాలి !

ఆ బిడ్డ పోరు విన్నా పుణ్యమేనట - బ్రతుకు తెరువే బాగు పడుతుందట - బిడ్డపోరులో 'పుణ్యాన్ని' బ్రతుకు తెరువును బాగుపర్చే శక్తినిచూడ గలిగింది తల్లి-ఆపోరు తల్లి గుండెలో కరుణను పొంగిస్తుంది. ఆకరుణ ప్రేమనురుచి

పాపిస్తుంది - అది తల్లికి; గుండెలేని లోకానికికాదు - ఈ
టలో కవి 'తల్లి తనాన్ని' ఎంత కరుణంగా చిత్రించా
ంటారు !

బిడ్డ గుక్క పట్టి ఏడుస్తున్నాడు - ఉక్కిరి బిక్కిరి అవు
తున్నాడు - ఆ బిడ్డను చూసి తల్లి పలికే మాట లీపాటలో
నివి. తనను - అంటేతల్లిని - ఎవరో ఎగతాళి చేస్తేనో తిడి
తేనో, ఆమాటలు విని రోసం కొద్దీ ఆబిడ్డ పోరుపెట్టి ఏడుస్తు
న్నాడని ఆతల్లి వెర్రి ఊహ ! తల్లి అవమానం ఎవరుసైచినా
బిడ్డ సైచడన్నమాట - బిడ్డ తనమానరక్షణకు అడ్డుపడ గల
డని తల్లికి కొండంత ఆశ - ఈ రహస్యం కవి అయిన రచయి
తకే గోచరిస్తుంది.

మీరే చదువుకొండి -

“గుడిలో దీపాలు కొండెక్కినాయి” అంటే ఆశలన్నీ
ఆరి పోతున్నాయన్నమాట - గుడిలోని గబ్బిలము గూడు
వదలడమూ; గుడిచుక్కలకు మబ్బు దడికట్టడమూ - ఇవి కవి
త్వాన్ని పొదుగుకొన్న ఉక్తులు.

ఆర్కుకోపాద్యో గొంతుకను తడవ మంటుంది - త
 పితే తులసి కోటకు నీరుపోసినంత పున్నెమట - కాలిపాద్యో
 ఇల్లు చల్లార్చినట్టు. ఆ బిచ్చగతై గొంతుక ఎంతగా పీకో
 పోతున్నదో - పాపం ! పనికిరాని చిరుగు పడవేస్తే స్వామి
 వారికి వలువ చదివించినంత సుకృతమట. అయితే తులసి
 కోటకు నీరు పోస్తేనూ; స్వామివారికి వలువ - అదీ తక్కువ
 రకం విలువ గలది - చదివిస్తేనూ, పై జన్మకు పున్నెం మూట
 గట్టవచ్చు కదూ ! బిచ్చగతై గొంతుక తడిపితేనూ, చిరుగు
 పారేస్తేనూ అది లభిస్తుందా ?

*

మీరే చదువుకోండి-

*

‘ నా నీడే నాకులేని నిప్పుల నడిఎండ ’ అంటే మిట్ట
 మధ్యాహ్న వేళ - అప్పుడు నీడ కానరాదు - నిస్సహాయత
 ఈ ఉక్తిలో భావం - ఇది చతుర్లోక్తి - ఇక పాట చదవండి-

★

పందిరిలో అడుగు పెట్టిన బిచ్చగాణ్ణి నెట్టి వేశారు ;
 గుణమే లేదని గుడ్డివాడని కోపంతో - పందిరి వేసిన వారు
 గుణవంతులూ కళ్ళుగలవారూ కాబోలు ! ఆ పందిరిలోకి

అతురు దిగదట - అంత దట్టమైన కప్పు - పందిరిలోకి దిగ
ని వెలుతురు, వేసిన వారి ముసుల్లోకి అసలు దిగుతుందా?

ఈ మనసూ, ఈ బతుకూ అంతా మీరు పెట్టిన బిచ్చమే
ంటాడు - అంటే మీరు కొండలెక్కి మమ్ములను గోతు
ల్లోకి నెడుతున్నారని - ఈ ఉక్తిలో అందమైన Sarcasm
ఉన్నది.

★

తొలికోడి కూతతో లేచి బిచ్చానికి బయలు దేరు
తుంది - తానులేనప్పుడు బిడ్డలను కావలూ; ఆకులు . ఆశ్రయం;
కొమ్మల నీడ !

ఒక బండ - బాటసారులు దానిమీద కూర్చొని పూర్వ
రాజ్యాల కథలు చెప్పుకొంటారు - బడి పిల్లలు ఆ బండమీద
ఇసక కుప్పలు పోసి ఆడుకుంటారు - పాలమ్మే పడుచు బరువు
దింపు కొంటుంది - కట్టెలమ్మే వారు గాలి పీల్చుకుంటారు -

ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క రీతిగా ఆ బండ ఆశ్రయం
ఇస్తుంది - కాని ఆ బండకు చలనం, వికారం లేవు - బిచ్చగత్తే
వానకు తడిసి ముద్దయి ఆ బండ మీద కూర్చొని ఆయాసం
తీర్చుకొంటుంది - ఆ బండకూ తనకూ సాపత్యం చూచు
కోవడం ఆ బిచ్చగత్తేకు ఓ వార్పు!

★

‘ కొండలు మింగే కోరిక లిచ్చే పసిబిడ్డే కడుపు
పడ్డది’; ‘ తిరిగితిరిగి నాకళ్ళు తిరిగి నాముద్దులయ్య నే మో
కొందునూ ’; ‘ పుడిసెడు నీళ్ళే పొయ్యని రొమ్మున పా
సముద్రం పొంగి వచ్చునూ ’ ఇవి ఉత్తమ భావ కవిత్వానికి
ఉదాహరణాలు!

ఇది కవిపాట - సూర్యుడు అస్తమించి నవ్వుటికిన్నీ
ఆకాశాన కోటి చుక్కలు తోచి వెలుగు చూపుతవి! బండి
గానుకు కుండ విరిగినా ఆకులు అంచును అతుక్కొని వుంటవి!
జీవితానికి ఆలంబనం అయిన ఆశ మాసిపోయినా ఏవో చిన్న
ఆశలు సహస్రంగా మొలకెత్తి జీవిని క్రుంగిపోకుండా నిలబెడతవి.
అట్టి ఆశాశకలాలను ఆశ్రయించుకొని మనిషి జీవిస్తూంటాడు!

ఏవో ఆశా సూత్రాలను పట్టుకొని వాటి కోసం కవి
పాడుతాడు !

అని సెట్టికి నా ఆశీస్సులు.

బెల్లంకొండ రాఘవరావు.

మనమ ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపర్చిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA123B111
పుస్తకం పేరు	దాచుకాళ్ల పదాలు
తారీఖు	29/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	27
విద్య సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	AK sharma
పేజీలు విడదీసినది	Thasin
స్కాన్ చేసినది	Ch. Ramya
పరీక్ష చేసినది	thasin
పేజీలు పరిచూసినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good